

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sententia Diffinitiva, Per S. D. N. Pavlvm Papam Tertivm
Lata. Qua D. Hermannus, olim Archiepiscopus
Colonien[sis]. & Ecclesi[a]e Paderbornen[sis].
Administrator, propter multa enormia in Religione ...**

Paul <III., Papst>

[Köln], [1546]

S. D. N. Pavli, Divina Providentia Papae Tertii Sententia Contra
Hermannum, olim Archiepiscopum Colonien[sis] lata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35152

S. D. N. PAVLI, DIVINA

PROVIDENTIA PAPÆ TERTII

SENTENTIA

Contra Hermannum, olim Archiepiscopum Colonieñ. latā.

Omini nostri Iesu Christi, cuius uices, licet immerito, in
terris gerimus, nomine inuocato, pro Tribunalis sedentes,
& ipsum solum Deū, qui iustus est Dominus, & iudicat
orbem terræ in iustitia, præ oculis habentes: Per hanc nos-
triam Diffinitiuam Sententiam, quam de Venerabilium
fratrum nostrorum, S. Romanae Ecclesiæ Cardinalium, consilio & as-
sensu, ferimus in his scriptis, pronuntiamus, sententiamus, decernimus
& declaramus, in causa & causis, quæ coram dilecto filio nostro Mar-
cello, tituli sancti Marcelli Presbytero Cardinali, de Crescentijs nuncu-
pato, nobis in nostro Secreto Consistorio, sicut moris est, referendis, &
per eum nunc coram nobis, & eisdem fratribus nostris in dicto Consis-
torio relatis, inter dilectos filios canonicos & Capitulum Metropoli-
tanæ, ac alia Capitula Collegiatarum ecclesiarum Colonieñ. necnō Ab-
bates, Abbatissas & Conuentus monasteriorum, tam virorum q̄z mul-
ierum, & deniq̄z uniuersum Clerum, tam secularem q̄z regularem, ciuita-
tis Colonieñ. ac Regentem & Rectores, almamq̄z Vniuersitatem gene-
ralis studij Colonieñ. Appellantes: Nec non Venerabiles fratres Leo-
dieñ. & Traiecteñ. Episcopos: & dilectos filios canonicos & Capitula
Leodieñ. & Traiecteñ. ecclesiarum, & Abbates, Decanos, seu Vice-
canos, Clerumq̄z Secundarium Leodieñ. & Capitula certarum ecclesia-
rum Traiecteñ. ciuitatis: Nec non Rectorem & Professores atq̄z sup-
posita quinq̄z facultatum almae Vniuersitatis generalis studij Louani-
en. Leodieñ. Dicecisis, eisdem canoniciis, Capitulis, Abbatibus, Abba-
tissis, Conuentibus, Clero & Vniuersitati dictæ Colonieñ. ciuitatis Ap-
pellantibus adhaerentes, Actores ex una, ac quandam Hermannum, tunc
Archiepiscopum Coloniensem, reum, & conuētum & appellatum par-
tibus ex altera, de & super nonnullis innovationibus & excessibus, ac
maximis grauaminibus, Metropolitanæ, & alijs ecclesijs, tot içq̄z Clero,
& Vniuersitati Colonieñ. prædictis, per eundem Hermannum, tunc
Archiepiscopum Coloniensem, illatis, & indies (ut metus erat) inferen-
dis: prout in Instrumento Appellationis, & Appellationum, per cano-
nicos, Capitula, Abbates, Abbatissas, Conuentus, Clerum & Vni-
uersitatem.

uersitatem Colonensem, huiusmodi coram dilecto filio Georgio, ex
Ducibus Brunsvicensibus & Lunenburgensibus, dictæ Metropolita-
næ Colonien. Præposito, & Archidiacono, ac eiusdē Vniuersitatis Stu-
dij Coloniensis summo Cancellario, tanq; sublimi & Ecclesiastica digni-
tate prædicta persona, interpositarū, in Actis causæ & causarū huiusmo-
di producto: Cuius tenorē de uerbo ad uerbū in calce p̄sentis sententiæ,
describi uoluimus, plenius cōtinetur: necnō incurru Cēsurarū & poena-
rū in literis Inhibitorijs, per eundē Marcellum Cardinalem, uigore sp̄eci-
alis commissionis desuper obtentæ, decretis, contentarum, rebusq; alijs,
in Actis causæ & causarum huiusmodi latius deductis, in prima seu ulte-
riori uersæ fuerunt & uertuntur instantia: Quæcunq; per eūdem Her-
mannum, tunc Colonien. Archiepiscopum, qui suæ salutis immemor,
contra regulas & dogmata Ecclesiastica, ac Apostolicas Traditiones,
necnon Christianæ Religionis, hactenus in Ecclesia consuetos ritus,
& Ceremonias, & felicis recordationis Leonis Pàpae Decimi, præde-
cessoris nostri literas, in quibus idem Leo prædecessor, pernitiosum
& detestandum dogma, & doctrinam Martini Lutheri, eiusque sequa-
cium, complicum & adhaerentium, damnauerat, reprobauerat, & ex
E C C L E S I A D E I reiecerat, atque omnibus personis,
præsertim Ecclesiasticis, sub Excommunicationis latæ Sententiæ, ac
omnium & quorumcumque suorum Beneficiorum priuationi. penis,
ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtainenda, ne quispiam huius-
modi peruersam doctrinam Martini, & aliorum predictorum, assere-
re, defendere, prædicare, aut illi quomodolibet, publice uel occulte fas-
uire præsumeret, aut cum dicto Martino, eiusque complicibus, sequaci-
bus & adhærentibus commertium, aut aliquam conuersationem, seu
communionem haberet, neque eis necessaria administraret, inhibuerat,
ea temere perpetrare ausus fuit, gesta, innouata, & attentata, de quibus
in Instrumento Appellationis & Appellationum huiusmodi, fuisse &
esse, temeraria, illicita, iniqua, indebita, scismata & iniusta, atq; p̄perā &
de facto p̄sumpta, illaque præfato Hermanno, tunc Archiepiscopo Co-
lonensi, facere minime lieuisse, neque licere, ac per Canonicos, Capitu-
la, Abbates, Abbatissas, & Cōuentus, Clericū & Vniuersitatem, ac ada-
hæretes huiusmodi, a præmissis, indebitis & iniustis grauaminibus, sic
(ut præ fertur) perperā gestis, innouatis & attētatis, bene Appellatū, &
de nullitate dictum fuisse & esse, ipsosq; canonicos, Capitula, abbates,

Abbatissas & conuentus, Clerumque & Vniuersitatem, & adherentes
huiusmodi, ad illa seruandum, & ab apostolicis & ecclesiasticis traditio-
nibus, ac antiquis, & hactenus (ut præfertur) in Ecclesia Dei usitatis cere-
monijs, propter ipsius Hermanni, tunc Archiepiscopi Colonieñ. Man-
data, præcepta & iussiones, recedendum, ipsisq; Mandatis, præceptis &
iussionibus, etiam quascunq; Censuras & poenas in se continentibus, pa-
rendum minime teneri, seu astrictos fuisse aut esse, uel fore: Et propterea
gesta, innouata & attentata huiusmodi, reuocanda, irritanda, & annullā-
da fore & esse: Ac reuocamus, irritamus, & annullamus. Paricq; nostra
Diffinitiuia Sententia, præfatum Hermannum, tunc Coloniësem Archi-
episcopum, Excommunicationis, et Anathematis, necnon priuationis
omnium & singulorum Beneficiorum suorum, etiā Archiepiscopaliū,
Episcopalium, Prælaturarum, & quarumcunq; dignitatum & officio-
rum, aliorumq; Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac etiam annuarum pē-
sionum, Iuriumq; & Priuilegiorum omnium, & singulorū honorū,
etiam feudorum Ecclesiasticorum, priuandum: nec non inhabilitatis ad
quascunq; Dignitates & Beneficia Ecclesiastica, etiā qualitercumq; qua-
lificata, & alias in literis Inhibitorijs huiusmodi, per prædictum Mar-
cellum Cardinalem, ut præfertur, decretis, contentas poenas damnabis-
liter incidisse & incurrisse: Proptereaq; ipsum Hermannum Archiepi-
scopum, Archiepiscopatu Colonieñ. & Administratione Episcopatus
Paderborneñ. alijsq; Prælaturis, Dignitatibus & Officijs, Canonicatis
bus & Præbendis, alijsq; Beneficijs suis Ecclesiasticis, quæ hactenus
forsitan obtinuerit: nec non Pensionibus annuis, Iuribusq; & Priuilegi-
is, ac omnibus & singulis bonis, etiam feudis Ecclesiasticis, priuandū,
atq; ad illa, & alia quæcunque, Dignitates & Beneficia, inhabilitadum
esse: Prout Priuamus, & Inabilitamus, ac priuatum & inhabilem esse
Declaramus: Dictosq; Canonicos, Capitula, Abbes, Abbatissas, Cō-
uentus, Clerum, Vniuersitatem, & Adhærentes, ac alios Episcopos ei-
us Suffraganeos quoscunq;: necnon omnes & singulos Comites, Baro-
nes, Nobiles, Clientes, Præfectos, Præfides, Iudices, Locatenentes, Gu-
bernatores, Schultetos, Burgimagistros, Cōsules, Scabinos, & quoscunq;
que alios Magistratus, Ciuitates, Oppida, Castra, Villas, Terras, &
quæcunq; alia loca, intra ambitum Diœcesis Coloniensis & Paderbor-
nensis, ac totius Prouinciae Colonieñ. consisten̄. necnon Communita-
tes, & personas singulares, præfato Hermanno, olim Archiepiscopo
Coloniensi, ratione dictæ Coloniensis & seu Paderbornensis ecclesia-

ijj rum

rum quomodolibet subiectas & pertinentes, subiectaque & pertinentias ad aliquam obedientiam, tam circa præmissa per eum (ut præfertur) gesta, innouata & attentata, quam omnia alia quæcunque, præstandum, minime obligatos fuisse aut esse, & in futurum fore. Et propterea illos & eorum singulos, a quibuscunque Iuramentis & promissionibus, præfato Hermanno, olim Archiepiscopo Coloniensi præstatis, absoluendos, liberandosque esse: Et Absoluimus & Liberamus, ac Iuramenta huiusmodi Relaxamus: nectio super omnibus & singulis praedictis, præfato Hermanno, tunc Archiepiscopo Coloniensi, perpetuum silentium imponendum esse, & Imponimus, ipsumque in expensis, in huiusmodi causa, pro parte dictorum Canonicorum, Capitulorum, Abbatum, Abbatisarum, Conuentuum, Cleri & Vniuersitatis, ac adhaerentium principalium, coram præfato Marcello Cardinali, & Nobis, factis, condemnandum fore & esse, ac condemnamus. Quarum expensarum taxationem, dicto Marcello Cardinali, in posterum Reseruamus: Supplentes in singulis præmissis, omnes & singulos, tam Iuris que facti defectus, si qui forsan interuenerint.

Ita pronunciauimus nos PAVLVS Papa Tertius.

Hoc Instru-
mētum quia
semel Stati-
bus insinuatū
est hic omis-
sum propter
breuitatem.

Lecta, lata & publicata fuit suprascripta Sententia Diffinitiva, simul cum suprascripto Appellationis Instrumento, per prælibatum Sanctissimum in Christo patrem, & Dominum nostrum, Dominum Paulum, Diuina fauente clementia Papam Tertium, in Palatio Apostolico, ac Consistorio suo secreto, in solio suè Beatitudinis sedentem. Sub anno a nativitate Domini & Seruatoris nostri Millesimo, Quingentesimo, Quadragesimo sexto, Indictione quarta, Die uero decima sexta Aprilis, Pontificatus prælibati Domini nostri, Domini Papæ anno duodecimo: Præsentibus ibidem R. D. Steffano de Buffalis, & Alexandro Ruffino, præfati sanctissimi Domini nostri Papæ Camerarijs, Clericis Romanis, Testibus ad præmissa vocatis specialiter atque rogatis.

Nicolaus Halot Notarius
rogatus subscripsit,